

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ДӘҮЛӘТ СОВЕТЫ
КАРАРЫ**

«Татарстан Республикасы норматив хокукий актлары
проектларының жайга салу йогынтысын бәяләү,
Татарстан Республикасы норматив хокукий
актларында булган мәжбүри таләпләрне билгеләү һәм
аларны куллануны бәяләү һәм Татарстан
Республикасы норматив хокукий актларына
экспертиза ясау турында» Татарстан Республикасы
Законына үзгәрешләр кертү хакында» 391-6 номерлы
Татарстан Республикасы законы проекты турында

Татарстан Республикасы Дәүләт Советы КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Дәүләт Советы депутатлары Л.Н. Шәфигуллин, Р.Р. Гайзатуллин, М.И. Галиев тарафыннан кертелгән «Татарстан Республикасы норматив хокукий актлары проектларының жайга салу йогынтысын бәяләү, Татарстан Республикасы норматив хокукий актларында булган мәжбүри таләпләрне билгеләү һәм аларны куллануны бәяләү һәм Татарстан Республикасы норматив хокукий актларына экспертиза ясау турында» Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр кертү хакында» 391-6 номерлы Татарстан Республикасы законы проектының беренче укылышта кабул итәргә.

2. Әлеге закон проектына төзәтмәләр 2023 елның 1 мартына кадәр Татарстан Республикасы Дәүләт Советының Икътисад, инвестицияләр һәм эшқуарлык комитетына кертелә дип билгеләргә.

3. Татарстан Республикасы Дәүләт Советының Икътисад, инвестицияләр һәм эшқуарлык комитеты 2023 елның 1 апреленә кадәр керткән төзәтмәләрне исәпкә алып әлеге закон проектының эшләп бетерергә һәм аны Татарстан Республикасы Дәүләт Советына икенче укылышта карауга кертәргә тиеш.

Татарстан Республикасы
Дәүләт Советы Рәисе

Казан шәһәре,
2023 елның 22 феврален
№ 1849-VI ДС

Ф.Х. Мөхәммәтшин

Проект
Татарстан Республикасы
Дәүләт Советы депутатлары
Л.Н. Шәфигуллин,
Р.Р. Гайзатуллин,
М.И. Галиев
тарафыннан кертелә

«Татарстан Республикасы норматив хокукий актлары проектларының жайга салу йогынтысын бәяләү, Татарстан Республикасы норматив хокукий актларында булган мәжбүри таләпләрне билгеләү һәм аларны куллануны бәяләү һәм Татарстан Республикасы норматив хокукий актларына экспертиза ясау турында» Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр кертү хакында»

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЗАКОНЫ

1 статья

«Татарстан Республикасы норматив хокукий актлары проектларының жайга салу йогынтысын бәяләү, Татарстан Республикасы норматив хокукий актларында булган мәжбүри таләпләрне билгеләү һәм аларны куллануны бәяләү һәм Татарстан Республикасы норматив хокукий актларына экспертиза ясау турында» 2014 елның 7 мартындагы 14-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына (Татарстан Дәүләт Советы Жыелма басмасы, 2014, № 3; 2016, № 3; Татарстан Республикасы законнар жыелмасы, 2019, № 60 (I өлеш); 2021, № 77 (I өлеш); 2022, № 90 (I өлеш) түбәндәге үзгәрешләрне кертәргә:

1) 1 статьяда:

а) 1 пунктта:

беренче абзацта «Татарстан Республикасы Президенты» сүзләрен «Татарстан Республикасы Рәисе» сүзләренә алмаштырырга;

«а» пунктчасында «яңаларын билгеләүче, Татарстан Республикасы норматив хокукий актларында элек каралганнын үзгәртүче яисә юкка чыгаручы» сүзләрен «яңаларын билгеләүче яисә Татарстан Республикасы норматив хокукий актларында элек каралганнын үзгәртүче» сүзләренә алмаштырырга;

«б» пунктчасында «яңаларын билгеләүче, Татарстан Республикасы норматив хокукий актларында элек каралганнын үзгәртүче яисә юкка чыгаручы» сүзләрен «яңаларын билгеләүче яисә Татарстан Республикасы норматив хокукий актларында элек каралганнын үзгәртүче» сүзләренә алмаштырырга;

«в» пунктчасында «билгеләүче, элек билгеләнгән үзгәртүче яисә юкка чыгаручы» сүзләрен «билгеләүче яисә элек билгеләнгән үзгәртүче» сүзләренә алмаштырырга;

б) 2 пунктта «Татарстан Республикасы Президенты» сүзләрен «Татарстан Республикасы Рәисе» сүзләренә алмаштырырга;

2) 2 статьяның 1 өлешендәге 3 пунктының «б» пунктчасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«б) аерым гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы булганда һәм (яисә) алар килеп чыкканда, югары эзерлек режимы, гадәттән тыш хәл режимы кертелгәндә кабул ителергә тиешле булган яисә «Сугыш хәле турында» 2002 елның 30 гыйнварындагы 1-ФКЗ номерлы Федераль конституциячел закон нигезләмәләрен гамәлгә ашыру максатларында Татарстан Республикасының бөтен территориясендә йә аның өлешендә кертелә торган аерым режимнар кысаларында күрелә торган чараларны тормышка ашыру максатларында эзерләнә торган.»;

3) 3¹ статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3¹ статья. **Норматив хокукый актларда булган мәжбүри таләпләрне билгеләү һәм аларны куллануны бәяләү, шул исәптән норматив хокукый актларның факттагы йогынтысын бәяләү тәртибе**

1. Норматив хокукый актларда булган мәжбүри таләпләрне билгеләү һәм аларны куллануны бәяләү, шул исәптән норматив хокукый актларның факттагы йогынтысын бәяләү, федераль законда һәм әлегә Законда билгеләнгән мәжбүри таләпләрне билгеләү һәм аларны куллануны бәяләү принциплары нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Мәжбүри таләпләрне билгеләүче норматив хокукый актлар нигезләмәләре тиешле елның йә 1 мартыннан, йә 1 сентябреннән, әмма, федераль законнарда башкасы билгеләнмәгән булса, тиешле норматив хокукый акт рәсми басылып чыккан көннән соң 90 көннән дә иртәрәк булмаган вакытта үз көченә керергә тиеш.

3. Әлегә статьяның 2 өлеше нигезләмәләре террорчылык актларын кисәтү һәм аларның зыяннарын бетерү, илнең оборонасына һәм дәүләтнең иминлегенә куркынычны кисәтү максатларында кабул ителергә, аерым гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы булганда һәм (яисә) алар килеп чыкканда кабул ителергә, Татарстан Республикасының бөтен территориясендә йә аның өлешендә югары эзерлек режимы яисә гадәттән тыш хәл режимы кертелгәндә кабул ителергә тиешле норматив хокукый актларга, шулай ук жиңеп чыга алмаслык көч аркасында килеп чыккан хәлләрнең, ягъни, бу шартлардагы гадәттән тыш һәм каршы тора алмаслык хәлләрнең, аерым алганда эпидемияләрнең, эпизоотияләрнең, техноген аварияләрнең һәм һәлакәтләрнең, зыяннарын булдырмауга юнәлдерелгән норматив хокукый актларга карата кулланылмый.

4. Элек кабул ителгән норматив хокукый актларга үзгәрешләр кертә торган норматив хокукый актлар нигезләмәләре, жайга салу йогынтысын бәяләү турындагы бәяләмәдә бу үзгәрешләр физик һәм юридик затларның эшкуарлык эшчәнлегә һәм башка икътисадый эшчәнлек өлкәсендә элек билгеләнгән мәжбүри таләпләрне башкару чыгымнарын киметү максатларында кертелә һәм яңа шартларны, чикләүләрне, тыюларны, бурычларны күздә тотмый дип билгеләнсә, әлегә статьяның 2 өлешендә билгеләнгән сроклардан башка срокларда үз көченә керергә мөмкин.

5. Мәжбүри таләпләр билгеләнгәндә түбәндәгеләр билгеләнергә тиеш:

1) мәжбүри таләпләрнең эчтәлегә (шартлар, чикләүләр, тыюлар, бурычлар);

2) мәжбүри таләпләрне үтәргә тиешле затлар;

3) мәжбүри таләпләрне билгеләү объектына карап:

а) үзләренә карата мәжбүри таләпләр билгеләнүче гамәлгә ашырыла торган эшчәнлек, башкарыла торган гамәлләр;

б) эшчәнлекне гамәлгә ашырганда, гамәлләрне башкарганда мәжбүри таләпләр куела торган затлар һәм файдаланыла торган объектлар;

в) үзләренә карата мәжбүри таләпләр билгеләнүче эшчәнлекне гамәлгә ашыру, гамәлләрне башкару нәтижәләре;

4) мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләү рәвешләре (дәүләт контроле (күзәтчелеге), административ җаваплылыкка тарту, лицензияләр һәм башка рөхсәтләр бирү, аккредитацияләү, продукциянең туры килүен бәяләү һәм бәяләүнең һәм экспертизаның башка рәвешләре);

5) Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенә мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләүче органнары.

6. Мәжбүри таләпләрне Татарстан Республикасы Рәисе указлары белән билгеләү тәртибе Татарстан Республикасы Рәисе тарафыннан билгеләнә.

7. Мәжбүри таләпләрне Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карарлары һәм Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенә башка органнары норматив хокукий актлары белән билгеләү тәртибе Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан билгеләнә.

8. Норматив хокукий актлардагы мәжбүри таләпләрне куллануны бәяләү, шул исәптән норматив хокукий актларның факттагы йогынтысын бәяләү тәртибе, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан билгеләнә.

9. Норматив хокукий актлардагы мәжбүри таләпләрне куллануны бәяләү, шул исәптән норматив хокукий актларның факттагы йогынтысын бәяләү, җайга салучы орган тарафыннан үткәрелә.

10. Җайга салучы орган Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты билгеләгән тәртиптә мәжбүри таләпләрне кертү максатларына ирешү турындагы доклад әзерли. Әлеге тәртип белән шулай ук мәжбүри таләпләрне кертү максатларына ирешү хакындагы докладны карау һәм мәжбүри таләпләр булган норматив хокукий актның гамәлдә булу срогын озайту турында яисә мәжбүри таләпләр булган норматив хокукий актның факттагы йогынтысын бәяләүне уздыру хакында карар кабул итү тәртибе билгеләнә.»;

4) 4 статьяның 5 өлешендә:

а) беренче абзацта «Татарстан Республикасы Президенты» сүзләрен «Татарстан Республикасы Рәисе» сүзләренә алмаштырырга;

б) 1 пунктта «Татарстан Республикасы Президенты» сүзләрен «Татарстан Республикасы Рәисе» сүзләренә алмаштырырга.

2 статья

Өлеге Закон рәсми басылып чыккан көненнән соң 10 көн узгач үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Рәйсе

Р.Н. Миңнеханов

**«Татарстан Республикасы норматив хокукий актлары проектларының жайга салу йогынтысын баяләү, Татарстан Республикасы норматив хокукий актларында булган мәжбүри таләпләрне билгеләү һәм аларны куллануны баяләү һәм Татарстан Республикасы норматив хокукий актларына экспертиза ясау турында» Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр кертү хакында»
Татарстан Республикасы законы
проектына аңлатма**

«Татарстан Республикасы норматив хокукий актлары проектларының жайга салу йогынтысын баяләү, Татарстан Республикасы норматив хокукий актларында булган мәжбүри таләпләрне билгеләү һәм аларны куллануны баяләү һәм Татарстан Республикасы норматив хокукий актларына экспертиза ясау турында» Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр кертү хакында» Татарстан Республикасы законы проекты Татарстан Республикасы законнарын камилләштерү, шулай ук аларны федераль законнарга һәм Татарстан Республикасы Конституциясенә туры китерү максатларында эшләнә.

«Россия Федерациясе субъектларында гавами хакимиятне оештыруның гомуми принциплары турында» 2021 елның 21 декабрендәге 414-ФЗ номерлы Федераль законның 53 статьясына тиешле үзгәрешләр кертә торган 2022 елның 19 декабрендәге 519-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә закон проекты белән жайга салу йогынтысын баяләү процедурасыннан «Сугыш хәле турында» 2002 елның 30 гыйнварындагы 1-ФКЗ номерлы Федераль конституциячел закон нигезләмәләрен гамәлгә ашыру максатларында Татарстан Республикасы территориясендә кертелә торган аерым режимнар кысаларында күрелә торган чараларны тормышка ашыру максатларында эзәрләнә торган норматив хокукий актлар проектларын төшереп калдырырга тәкъдим ителә.

«Татарстан Республикасы Конституциясенә үзгәрешләр кертү турында» 2023 елның 26 гыйнварындагы 1-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы кабул ителүгә бәйле рәвештә, закон проекты белән «Татарстан Республикасы норматив хокукий актлары проектларының жайга салу йогынтысын баяләү, Татарстан Республикасы норматив хокукий актларында булган мәжбүри таләпләрне билгеләү һәм аларны куллануны баяләү һәм Татарстан Республикасы норматив хокукий актларына экспертиза ясау турында» Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр кертү хакында» Татарстан Республикасы Законының (алга таба – Закон) бөтен текстында республиканың иң югары вазыйфаи заты вазыйфасы исеменә тиешле үзгәрешләр кертергә тәкъдим ителә.

Моннан тыш, законнарны камилләштерү тәртибендә закон проекты белән Законда «Россия Федерациясендә мәжбүри таләпләр турында» 2020 елның 31 июлендәге 247-ФЗ номерлы Федераль законда каралган Татарстан Республикасы норматив хокукий актлары белән мәжбүри таләпләрне билгеләүнең аерым мәсьәләләрен, мондый норматив хокукий актларның үз көченә керү срокларын да кертәп, шулай ук Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының мәжбүри таләпләрне билгеләү тәртибен билгеләү өлешендәге вәкаләтләрен бүлешүне беркетергә тәкъдим ителә.

«Татарстан Республикасы норматив хокукий актлары проектарының жайга салу йогынтысын баяләү, Татарстан Республикасы норматив хокукий актларында булган мәжбүри таләпләрне билгеләү һәм аларны куллануны баяләү һәм Татарстан Республикасы норматив хокукий актларына экспертиза ясау турында» Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр кертү хакында» Татарстан Республикасы законы кабул ителүгә бәйле рәвештә үз көчен югалткан дип танылырга, туктатылып торырга, үзгәртелергә яисә кабул ителергә тиешле Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукий актлары
ИСЕМЛЕГЕ

«Татарстан Республикасы норматив хокукий актлары проектарының жайга салу йогынтысын баяләү, Татарстан Республикасы норматив хокукий актларында булган мәжбүри таләпләрне билгеләү һәм аларны куллануны баяләү һәм Татарстан Республикасы норматив хокукий актларына экспертиза ясау турында» Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр кертү хакында» Татарстан Республикасы законы кабул итү түбәндәгеләрне таләп итәчәк:

1) Татарстан Республикасы Рәисе тарафыннан мәжбүри таләпләрне Татарстан Республикасы Рәисе указлары белән билгеләү тәртибен раслау турындагы указ чыгаруны;

2) «Татарстан Республикасы норматив хокукий актларындагы мәжбүри таләпләрне билгеләү һәм аларны куллануны баяләү, шул исәптән Татарстан Республикасы норматив хокукий актларының факттагы йогынтысын баяләү тәртибен раслау турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2022 елның 19 февралендәге 142 номерлы карарына үзгәрешләр кертүне.

**«Татарстан Республикасы норматив хокукий актлары проектларының жайга салу йогынтысын бәяләү, Татарстан Республикасы норматив хокукий актларында булган мәжбүри таләпләрне билгеләү һәм аларны куллануны бәяләү һәм Татарстан Республикасы норматив хокукий актларына экспертиза ясау турында» Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр кертү хакында» Татарстан Республикасы законы проектына
ФИНАНС-ИКТІСАДЫЙ НИГЕЗЛӘУ**

«Татарстан Республикасы норматив хокукий актлары проектларының жайга салу йогынтысын бәяләү, Татарстан Республикасы норматив хокукий актларында булган мәжбүри таләпләрне билгеләү һәм аларны куллануны бәяләү һәм Татарстан Республикасы норматив хокукий актларына экспертиза ясау турында» Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр кертү хакында» Татарстан Республикасы законы кабул итү Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән каплана торган өстәмә чыгымнар таләп итми.